

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Külföldi szemle.

Budapest, március 3.

Edvárd király ma már utban van hazafelé. De az angol és német sajtót még jó ideig foglalkoztatni fogja az angol uralkodónak németországi látogatása. Azt elismerik ott is, itt is, hogy közvetlen politikai következménye nem lehet e látogatásnak, de az angol körökben még is megerősítette azt a reménységet, hogy a német nép most már Angliára nézve kedvezőbben fogja megítélni a délafrikai háborút. Londonban azt hiszik, hogy a németeknek be kell végre látniuk, hogy nem történt semmi, ami miatt Anglia és Németország ellenséges indulattal legyen egymás iránt. Ha vannak némely pontra nézve eltérések, ugye ezek mind a két fél megelégedésére nagyon könnyen megoldhatók barátságos eszmecsere útján, ha megvan ez iránt a jóakarát a vezető körökben. Mérvadó angol körökben elismerik, hogy Németországnak minden körülmények között első sorban a maga érdekeit kell szem előtt tartania, de ezt igényli Anglia is a magaszámára és Németország épp annyi tekintetet követelhet Angliától, mint ez Németországtól, tehát közös eljárás csak teljesen egyenlő alapon lehetséges. Remélik, hogy Németországban mihamar eloszlik az a vélemény, mintha Anglia csak azért keresné Németország barátságát, hogy érdekeinek szolgálataiba vonhassa. És mihelyt ez a nézet ott gyökeret ver, a két nemzet közt barátságos viszony jó létre.

Formális szövetségre ebben a pillanatban nincs és belátható jövőben sem lesz szükség, már Kínára való tekintettel sem, mert az ott képviselt hatalmak egyike sem hajlandó az esetleges nézeteltéréseket fegyverrel kiegyenlíteni, az egyik azért nem, mert érdekei Kínában még sem elég nagyok, mások meg azért, mert még nem fejezték be előkészületeiket. Londonban nem

félnek attól sem, hogy a német vámpolitika befolyásolhatná az angol ipar érdekeit. De ha várakozás ellenére Németország vámpolitikája Angliát megkárosítaná, úgy brit részről nem maradnak el a megterelő intézkedések. Erre igen alkalmas eszközül kínálkozik a cukorvám. De mindenesetre kívánatos, hogy ily eshetőségre ne kerüljön a sor, mert a két nemzet egymásra van utalva gazdasági haladásában és egy esetleges vámháboru megsemmisíthetné a két nemzet iparának nem egy jelentékeny ágát és roppant kárt okozhatna nemzeti vagyónak. Angliának nincs joga más állam belső ügyeibe avatkozni, de nem szabad és nem fog visszariadni attól, hogy kereskedelem-politikai tekintetben saját ipara védelmére oly rendszabályokhoz nyuljon, amelyekre más hatalmak eljárása kényserítendő.

Deroulède leleplezése nagy port kavartak föl Párisban. Deroulède tudvalevőleg elárulta sansebastiani utalmában, hogy a Faure Félix temetése éjjelen tervezett államesiny csak az orleanisták árulása folytán hiúsult meg. Ez a leleplezés egész sereg embert kompromittált.

Első sorban Charles Dupuyt, a volt miniszterelnököt, akiről Deroulède azt állítja, hogy tudott az államesinyről és az orleansok érdekében el is törte volna s csak azért fojtotta el mégis az összeesküvést, mert meghallotta, hogy Deroulède nem volt hajlandó az orleansi herceg érdekében dolgozni. A köztársaság hívei már rég nem bíznak Dupuyban és képesnek tartják őt arra is, hogy a köztársaság ellen konspiráljon, de azt a gyanút, hogy az orleansok ágensé, vagy az volt akár egy pillanatra is, ezt Deroulédének előbb be kellene bizonyítania. Más-képp állnak a dolgok, amennyiben Roget, Pellieux és még néhány tábornokról van szó. Ezekről is azt mondja Deroulède, hogy ezer örömmel vele tartottak, amíg azt hitték, hogy az államesiny az

orleansok érdekében, a köztársaság ellen tervezetik, és csak akkor álltak félre, amikor orleanista ügynökök tudatták vele, hogy Deroulède nem a királyság helyreállítását kívánja. A kormánypartí sajtó most a kompromittált tábornokok megbüntetését követeli, de valószínűleg eredménytelenül, már azért is, mert a tábornokok közül egyik-másik már meghalt, vagy nyugalomba vonult. Az orleanisták pedig határozottan visszautasítják a Deroulède által nekik tulajdonított szerepet, de az ő fecsegésük-nél jobban érdekli a párisiakat: ki volt az a royalista ügynök, aki az összeesküvést még idejekorán elárulta a kormánynak. Jaurés azt feleli, hogy Jules Guerin, a Fort Chabrol hőse volt az orleansi herceg ügynöke és hozzátesszi, hogy Deroulède csak azért nem nevezte meg, mert szegényli, hogy ily fajta emberrel együtt dolgozott. A nacionalista lapok tüstént telegrafáltak Deroulédének, hogy kire érti titokzatos kifejezéseit és csakugyan Guerin volt-e az áruló. Deroulède azt válaszolja, hogy nem Guerin volt, de nem akar többet mondani annál, ami beszédében volt. E közben Guerin a börtönből tiltakozik Jaurés állítása ellen és azt mondja, hogy az egész összeesküvéstről csak akkor értesült, amikor látta, hogy Deroulède megfogja Roget lovának kantárát.

A német agráriusok mozgalma tudvalevőleg szenvedélyes hírlapi polémiaakra vezetett még a félhivatalos orosz és német lapok közt is. Egy orosz újság egyenesen gróf Bülow kancellárt támadta meg és vámháborúval fenyegetőzött. Ebbe a szenvedélyes vitába elegyedik most a *Novosztj*. Őra inti Oroszországot, hogy ne kezdjen vámháború Németországgal. Oroszország, mondja egyebet köztük, még nem hevete ki a kínai zavarokat, amelyek annyi költséget okoztak neki és máris készen kell lenni súlyos vámháborúra. Igaz, hogy a mostani kereskedelmi szerződés kedvezőbb volt Németországra, mint Oroszországra nézve, de legalább

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

(88)

Hirtelen remegés futott át egész testén, s még ajka is apadt; megalálta a nagy érvet, utolsó pájszát s belátta annak borzalmas gyengeségét.

— Oh mi lesz belőlem, ha téged megölnek, síkoltott, eltakarva szemét.

— Szegény, drága gyermekem, sóhajtott fel Andrej, karjaiba ölelve. Tudom, milyen nehéz a te sorsod. Hisz minden sokkal borzasztóbb azoknak, akik megmaradnak, mint azoknak akik elpusztulnak. De bídd el, az én sorsom sem könnyű. Az élet drága előttem — s mióta szeretsz, drágább mint valaha. Nehéz eldobni magamtól, elválni tőled, meghalni, amikor oly boldog lehettem volna!... Mindent odaadtam volna, hogy ezt feltartóztassam. De nem lehetett, a sors kezének érvényt kell szerezni. Nem vonulhatok vissza, mert szeretlek. Ha megtenném, gyáva hazugnak érezném magamat, hűtlennek eskümhöz, meggyőződésemhöz, hazámhoz! Inkább belefojtanám magam a legközelebbi pocsolyába, mint élni ezzel az öntudattal! Mi lenne szerelmünköb?... Bocsd meg a fájdalmat, amelyet neked nem magadért, hanem hazánk érdekében okozok. Gondolom el, mik a mi szenvedéseink, ha csak egy nappal is sítethetjük a mérhetelen nyomor és szenvedés végét!

Andrej halk hangon beszélt, s hangja néha szinte suttogóvá vált. Kimerítette a rendkívüli kü-

delem, s nem bírt tovább harcolni. Békéért, fegyverszünetért esedett. Hanem éppen ezek a szavak olvasszatták meg Tania szívét s mikor legkevésbé várta, változást idéztek elő benne.

Az asszony szerelmében bármennyire túlzott, regényes vagy fiatal, ha csak igazán szeret, mindig van valami szánakozó, anyailag oltalmazó elem. Andrej elhaló suttogása ezt a hurt indította meg Taniában. Nem volt meggyőző; legalább maga sem tudta, igen-e vagy nem, mert elfelejtette Andrej minden érvelését. Megadta magát. Oly végtelenül sajnálta és szánta, hogy nem akarta ellenállásával megnehezíteni sorsát.

Arca ellágyult. Mely szeme barátságosan, szeretően nyugodott rája, amint remegő kezével megcirógatta haját és arcát. Lágú, békítő hangon beszélt, míg belsejét eltöltötték a szerelm szavai.

A jövő teljes sötéttségében állott előtte. Azon a tetten túl, amelyet Andrej fejébe vett, nem látott tovább, mint a siron túl. A jelenben tisztán látta utját. Neje volt, nővére és bajtársa és elhatározta, hogy összeszedi egész bátorságát, segítségére lesz a megpróbáltatás óráiban, könnyebbit rajta, annyit vesz magára terhéből, amennyit ifju vállai elbírnak.

Most már nyugodt volt. Nagy szomorú szemében könnyű nyoma se maradt. Hanem belsőleg véres könnyeket ontott — nem magáért, mert magáról teljesen megelégedett, hogy egyedül érte, benne éljen.

VII. FEJEZET.

Két nemzedék.

Andrej megtette az ajánlatot. Elfogadták. Nyomban megindult az egész bonyolult, óriási összeesküvés, melynek ő lesz végrehajtó keze s biztosan haladott földalatti útjain.

Andrej vagy tizennégy nappal megérkezése után a Tuskoff hídon keresztül a Palota-tér felé ment. Még mindig régi lakásában lakott;

hanem már itt-ott egyes jelenségek mutatkoztak, amelyekből közeledő veszélyre lehetett következtetni. Szükségesnek mutatkozott, hogy Andrej mielőbb elköltözzék. Eppen azért ment olyan nagy körutakon, jölehet sokkal könnyebben s gyorsabban jut célhoz, ha a Gagarin-révet használja. Az öreg Repinhez ment, s természetesen nagyon őrizkedett, nehogy valami tetlen kémet vonzzon maga után. Repin azt üzenté neki, hogy fontos megbeszélni valójá van. Az ilyen meghívásban nem volt semmi meglepő s Andrej nem is igen gondolkodott rajta. Bizonyára csak „üzleti” ügy volt.

Repin dolgozószobájában várta s meghagyta, hogy senkit se bocsássanak be hozzá. Az öreg ur aggódó komor arccal út irásztalánál s szórakozottan nézegette leveleit. Ajánlani akart valamit Andrejnek, ami nagyon is szívén leködt, s amit volt is oka sürgősnék találni.

Ha az összeesküvők táborában valami nagyobbszerű dolog van történőben, míg azok is, akik nincsenek beleavatva, kitalálhatják, hogy forr valami a forradalom boszorkánykonyháján. Határozottan az izgalom és veszélylévköre terjed el szerteszét. Az összeesküvők jobban figyelnek a biztonsági szabályokra. Sürgősebben figyelmeztetik a rokonszenvezőket, a barátokat, hogy óvakodjanak házkutatásoktól. Kompromittáló iratok elesipnek olyan helyekre, ahol rendszeren szinte nyíltan tartották. Az idegesebb összeesküvők komoran, aggódó arccal járnak-kelnek, holott rendszeren jó kedvűek s nyugodtak. Ugy, hogyha még olyan szigorúan őrzik is a titkot, azok, akik olvasni tudják az idők jeleit, sejtethnek valamit.

Oroszországban minden összeesküvő körül a barátok s érdeklődők nagy köre csoportosul; ezek közül való volt Repin is. Aggódó szemmel figyelte meg mindezeket a jeleket, s egészen meg volt róla győződve, hogy valami új kitörés van készülőben. Már régen nem látott senkit a forradalmárok közül, csak

HIREK.

Budapest, március 3.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Február 28-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Edvár* király tegnap este Vliissingenbe érkezett ma a reggel yachtjával tovább utazott Angliába. — Gróf *Kluen-Hedervary* horvát bán ma a fővárosba érkezett s este megjelent a szabad-élvü párkőben.

— **Lukács Béla szobra.** *Lukács* Bélának tudvalevőleg szülővárosában, *Zalatán*n, szobrot szándékoznak emelni. Az emlékbizottság most a következő lükes hangú felhívást bocsátotta ki ki:

Hazánk nagyszülőtte, boldog emlékezetü *Lukács Béla* v. b. t. t. ó nagyméltóságának *Zalatán*n, hol született s mely hely mindenkor kedves pihenő helyül szolgál, ha munkássága mezejéről új erő merítése végett letérhetett: a zalatnai kaszinó kör, karöltve *Zalatna* közönségével, hálája külső jeleül, emlékoszlappal kívánja megörökíteni halhatatlan emlékét.

Zalatna kisközség közönségének anyagi ereje kevés ahhoz, hogy a nagyszülőtt érdemeihez méltó emléket emeljen önérejből, azért azon testületk egyetek, emberbarátokhoz fordul adományoknak e közös oltárra tevését kérve, kik az elhunytban nemcsak az embert, társadalmunk egy tagját, de országunk szeretet magyar hazánk egy igazán tevékeny s tevékenységének áldozatává lett nagytehetségű munkását gyászolják.

A kegyeletes adakozók sziveskedjenek adományaikát *Zalatán*ra, *Mohárr Károly* m. kir. főherceghez, a szoboralap pénzátirásához juttatni, a gyűjtőleveleknek pedig — melyek folyó számmal vannak ellátva — a törvényes elszámolás érdekében folyó év május hó 1-ig való szives visszajuttatását kérjük.

— **Ehrlich G. Gusztáv ünneplése.** Ember-ember hátán szorongott ma a *Royal*-szállóban lévő VII. kerületi Erzsébetvárosi kör dísztermében, ahol *Ehrlich G. Gusztáv* fővárosi bizottsági tagnak rendezett impozáns ovációt a VII. kerület polgársága holnapi születése napja alkalmából. Erre az alkalomra a kör megfeszítette a kerület általános becsült polgáranak arcképét *Vastagh György* festőművészszel. A városbársony baldakin alatt elhelyezett arckép körül *Márkus József* főpolgármester, *Halmos* polgármester, az alpolgármester, *Schermann* főorvos, *Heltai* Ferenc, *Sziedk Imre*, *Wolfner* Tivadár országgyűlési képviselők, az *Ehrlich*-család tagjai és a főváros sok előkelő polgára foglalt helyet. Az ünnepség a Szózzattal kezdődött, amelyet a saját polgári iskola növendékei adtak elő. Azután dr. *Morzsányi* Károly, a kör elnöke üdvözölte *Erichet* és hosszabb lelkes beszédben méltatta érdemeit, amelyeket a város, a kerület szegényei érdekében a jótékonyosság terén szerzett hosszú esztendőknél át. Majd nemes jellemét és odaadó barátságra készségét dicsérte, amelynek hűségese szeretetét neki különösen alkalma volt tapasztalni életének egyik legválságosabb pillanatában. Ő és családja számára hosszú, boldog életet kíván. Amikor közben a lepel lehullt az arcképről, zajos taps és éljenzés hangzott fel s a beszédet többször szakította félbe a lelkes tünnetés. *Ehrlich G. Gusztáv* mély megindulással ugyancsak hosszasan bant feleit.

Amikor — mondotta — évtizedekkel ezelőtt a kör tagjai közé fölvettek, éppenséggel nem sejtette, hogy ilyen nagy tisztességre fogja élni egykor. Akkor szegény bevándorolt kereskedő volt, akinek ezer gondja volt a maga egzisztenciájának a megszerzésével. Később azonban alkalom került arra, hogy a közügyekben részt vegyen s ezt jórészt az elnöknek köszönheti, akinek két dologért hálás. Megtanulta és megszerette a magyar nyelvet, mert az elnök zászalajára a magyarosítás jelszava volt írva, s az a meggyőződés erősödött lelkében, hogy aki ettől a hazától kapja a kenyérét, annak magyarul kell tudnia és magyar honossá kell válnia. A hü barátság erejét is az elnökötl tanulta. Nem kereste soha az ünneplést, de a mainak örül, mert példát adhat az idegenből ide származottaknak és fiait csak annál jobban biztathatja a hazafiságra. Ami a jótékonyaságot illeti, igenis tett a szegény polgártársak érdekében és igéri, hogy ezentel teljes buzogsággal folytatja majd emberbaráti kötelességét. Mélyen köszöni polgártársai szeretetét.

Zugó taps és éljenzés közben szorították kezét az ünnepléttel, akik csak a közélébe lérték. Még *Paksy* Béla gyógszerész nyújtotta át annak az illesnek a jegyzőkönyvét, amelyen az arckép megfestését elhatározták, végül a Himmuszét énekelt el az énekkar.

— **Felolvasás.** Dr. *Szilágyi* Gyula e hó 6-ikán szerdán felolvasást tart az Országos Közegészségügyi Egyesületben „A községek ivóvizé”-ről.

— **Uj orvosság, uj remény.** Münchenből a *M. Neueste Nachrichten* révén olyan hír érkezik, amely megdobogtatja szívét sok beteg embernek. Olyan betegnek, a kikkel szemben tanácsalannál áll mindeztudomán. Nem képes segíteni rajtuk. A rák befeléskeli magát a tüdőbe és lassan-lassan megöli az egész embert. A müncheni lap azt írja, hogy egy dr. *Simon* nevű német professzor több évi tapasztalatainak és kísérleteinek eredményeképpen olyan gyógszert talált föl, amely a betegségek legkomolyabbikát, a tüdővést meggyógyítja. Az általános megfigyelések ugyanis azt bizonyítják, hogy tüdőbajos munkások, akik állandóan olyan helyen dolgoznak, ahol a kénsvágyzeivel van telítve a levegő, hosszabb idő után kigyógyulnak betegségtől. Ez arra vezette *Simon* doktort, hogy vegyszeti uton állítsa elő „*Lignoszulfít*”-jét, amely a kénsvágyzőkön kívül folyékony állapotban aromatikussá és ózidonus fenyőkivonatot is tartalmaz. Ezzel a szerrel dr. *Simon* magán-praxisában számos beteget gyógyított meg, akik hat-nyolc héten belül teljesen kigyógyultak sorvasztó betegségükből. A gyógszert akként használják, hogy a folyadék páráival leltik a szoba levegőjét, ami nemcsak a betegség csíráit semmisíti meg, de hathatósan elősegíti a megtámadott tüdőcsucok lélegzési képességét is, mert a tüdőlikacsokat átjárja és a beteg kiköphögi a gennyet és a tüdő likaesait oxidálja. A *Lignoszulfittal* már több gyógyítottban számos beteget gyógyítottak meg és így a tüdőbaj gyógyítása egy nagy lépéssel haladt előre.

— **Császár Jenő rendjele.** A VIII. Józsefvárosi Kör tegnapi, szombati vasesorán rendkívül sokan jelentek meg a kórtágok közül, hogy ünnepejjék *Császár Jenő* elnököt abból az alkalomból, hogy a király a III-ad osztályú vaskorona-renddel tüntette ki. A vacsora alatt *Berzevicsy Albert*, a kerület képviselője szép beszédben méltatta *Császár Jenőnek* a közügyek terén, de különösen a kerület és a főváros felvirágzása érdekében való működését és élteti a vaskorona-rend új lovagját. *Császár* meghatottan köszönte meg az ovációt. Igéri, hogy mint eddig, ezután is fokozott kedvvel fogja a közügyet szolgálni. *Simonovics* Béla felkészítője után a társaság még soká volt együtt.

— **A Fülöp-szigetek ára.** Washingtonból táviratvazott: Az Egyesült-Államok szenátusa ma megszavazott egy törvényjavaslatot, amelynek értelmében 100,000 dollárt fizetnek Spanyolország-nak a Fülöp-szigetekért.

— **A magyar-láposiak kérelme.** Magyar-Láposon február 20-án értekezetre gyűltek össze a környék lakosságának értelmi vezetői, hogy megteremtsek annak a módját, miképpen lehetne az egy évtized óta tönkrement népen segíteni. Ebből az értekezletből a kereskedelmi, pénzügyi és földmívelési ministerekhez emlékiratot küldtek, melyben a rojaidai vasöntőde visszaállítását kéri, azzal a megokolással, hogy a vidék nyomorának közvetlen oka a rojaidai vasöntőde megszüntetése volt, ami ezer meg ezer családot fosztott meg kenyereitől. A kincstárnak 58,000 hold fenye- és búkikerdeje van Magyar-Láposól pár órányira. A memorandum szerint ezt könnyű volna kihasználni egy fűrésztelpe és vegyszeti gyár céljaira. Az értekezlet az üdvös tervek megvalósítására kéri fel a három miniszert.

— **Kitüntetett apáca.** A király a személye körüli miniszter előterjesztésére *Newbauer* *Vincentia* *Rozs*ie, a budapesti egyetemi klinikához alkalmazott paulai szent *Vincéről* nevezett igralmas testvérök főnököjének hü és önfeláldozó működése elismerésütl az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Felvétel a sumei tengerészeti akadémiaiba.** A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet a sumei magyar királyi tengerészeti akadémiaival kapcsolatos internátusba való felvételre. Az egyelőre rendszeresített 20 helyből a jövő tanévben előreláthatólag 4 ingyenes, 1 félingyenes, 1 fizető hely lesz betöltendő. Az ingyenes helyek közül kettő az *Adria* m. kir. tengerhajósági részvénytársaság javaslata alapján fog betöltetni.

Az ingyenes helyre felvett növendékek ellátása egészen állami költségen történik, a félingyenes helyre felvett növendékek évi 400 korona és a fizető helyre felvett növendékek évi 800 korona ellátási átalányt tartoznak fizetni. Az internátusba rendszerint csak az Akadémia első osztályába lépő növendékek vétetnek fel. Az ingyenes vagy félingyenes helyre felvett növendék köteles a m. kir. Tengerészeti Akadémia elvégzésétől számított öt éven át kereskedelmi hajón alkalmazást vállalni és szolgálni. A felvételi feltételei: a betöltött 14-ik, de meg nem haladott 16-ik életév; a gimnázium, reáliskola, polgári iskola IV-ik osztályának sikerrrel való elvégzése; a Tengerészeti Akadémia felvételi vizsgálatának sikeres letétele; a testi alkalmasság; a magyar honosság; a magyar nyelv ismerete, vagy nem magyar ajkúaknál abból legalább előkészíttség, mely ezen nyelvrek további tanulmányozása mellett sikeres elsajátításra enged következtetni; A folyamodványok ingyenes és félingyenes helyekért a kereskedelemügyi miniszterhez, fizető helyekért a m. kir. Tengerészeti Hatósághoz intézendők, de minden este feltétlenül a m. kir. Tengerészeti

BELFÖLD.

— **Beszámoló.** Az aranyos-maróthi kerület országgyűlési képviselője, *Klobusiczky* János ma tartotta *Aranyos-Maróthon* beszámolóját. A város határában bandérium fogadta és hosszú kocsisor választókkal. *Budapest*ről *Klobusiczky*val *Jakabffy Imre*, *Ruffy Pál*, *Chabada* és *Leidenfrost* képviselők érkeztek oda. A fellobogozott város bejáratánál *Bottha* ügyvéd üdvözölte *Klobusiczkyt*, aki aztán behatolt a városba és a választóközönség zajos éljenzése között mondotta el beszámolóját. *Kosztolányi* Aurél királyi tanácsos tartalmas beszéde után megalakult a szabadélvü párt s *Engel* ügyvéd indít anyára nagy lelkesedéssel újból *Klobusiczkyt* jelölték. *Kosztolányi* indítványára *Szell* Kálmán miniszterelnökhez és a kormány tagjaihoz üdvözlő táviratot menesztettek.

— **A pénzügyi bizottság** március hó 5-én délután 1/2 órakor a képviselőházban, szokott helyiségében ülést tart. Az ülést tárgyalja: a magyar-horvát tengerhajósági társasággal kötött szerződésre s a torontál helyiérdekeü vasutakra vonatkozó törvényjavaslatok.

Tániával találkozott egy barátjuk tea-estélyén. Csak alig egy-két szót válthattak ugyan egymással, hanem *Tania* arca, kétségbeesett kifejezése, megerősített legstótebb gyanuját. Különösen sulyosak lehetnek a földalatti élet aggodalmait; még soha így nem látta a leányát. Teljesen ki nem ragadhata a forradalmi forgószélből, de talán sikerül őt és *Andrejt* egyideig távol tartania. Mindenestre kísérletet tesz.

Leánya után legjobban szerette, rendkívüli vejét. Ha rajta állott volna, hogy *Taniának* férjét keresen, semmiesetre sem választotta volna az összeesküvők soraiából. Hanem, akik a politikában is a saját újtukon járnak, az élet más ügybein sem igen kériuk szüleik tanácsát. Különben is, miután *Tania* maga is az összeesküvőkhez csatlakozott, a férjének állása ugy sem jöhetett tekintetbe. Így, támogatva a liberálisok barátságos érzelmeitől a forradalmárokat íránt, — csakhamar komolyan megszerette vejét. Ha *Andrej* az összeesküvés bármely kevésbé kétségbeesett csoportjához csatlakozik, talán egészen meg lett volna vele elégedve. Mindenestre a legjobb viszonyban voltak s *Andrej*, ahányszor csak az óvatosság s ideje megengedte, meglátogatta az öreg urat. Repin sokat tudott a dolgaiból, mert *Andrej* nyíltszívü s őszinte volt vele szemben. *Tania* határozottan tartózkodóbb volt.

A dubravnikiri kirándulás s *Andrej*nak jelenlegi veszélyese helyzete nem volt előtte titok. Azt gondolta, hogy nagyon jó volna *Andrejt* egy ideig távol tartani a fővárostól. Erre alapította tervét s remélte, hogy mindketten örömmel fogadják.

Szívélyesen üdvözölte *Andrejt*, akit nem látott, mióta *Dubravnikból* hazatért. Megkérdezte, hogy *Tania* hogyan van.

Andrej elmondta, hogy egészen jól.

— Már én ugy hiszem, mienkfajta embernek épp oly nehéz lehet megbetegednie, mint a szalámandernek meghalnia, — tette hozzá. — Oly bolond meleg van földalatti világunkban, hogy alig van bacillus, aki elviselné.

(Folytatása következik.)

Akadémia igazgatóságához nyújtandók be és pedig április 30-ig.

— **Tízezer koronás alapítvány.** Csornáról táv-iratozták: *Tóth* Antal németi földbirtokos, volt országgyűlési képviselő a csornai járási korbáz főlepitésére 10,000 koronát adományozott.

— **Letartóztatott postatitkár.** Szenzáción le tartóztatás történt tegnap Békés-Csabán. Két postatitkárt helyeztek vizsgálati fogságba s azzal vádolják őket, hogy egy 10,000 koronát tartalmazó pénzeslevelet loptak el.

Január végén történt, hogy az Aradi Ipar- és Népbank békésosabai fiókintézete egy tízezer koronát tartalmazó ajánlott levelet adott fel a csabai postahivatalnál az Aradi Ipar- és Népbank címére. A levél azonban nem érkezett meg s nyoma vesztett.

A levelet feladás előtt bebiztosították az Adria biztosító intézetnél s így a pénzintézetet tulajdonképpen nem érte kár. A posta pedig megfizette az elküldött ajánlott levélért a megszabott 40 koronát, egyúttal folyamatosan tette a vizsgálatot annak kiderítése iránt, hogy a pénz hol tűnt el. A vizsgálat folyamán nyilvánvaló lett, hogy a csabai postahivatalnál kellett a tízezer koronát tartalmazó levélnek eltűnnie s most már nemcsak a postaigazgatóság, hanem az Ipar és Népbank felelőtlenségére a gyulai törvényszék vizsgálóbírója is kutatott a tettesek iránt.

A nyomozás eredményeylet járt. Nyisztor gyulai törvényszéki vizsgálóbíró kihallgatásra idézte a csabai postahivatal két tisztét, akikre a sikasztás gyanúja hárult s tegnap mindkettőjüket, névszerint Csáková Dánielt és Czinner Aront letartóztatva s előzetes vizsgálati fogságba helyezte.

A vádlottak, különösen Csáková és Czinner állhatatosan tagadnak s a lopással más tiszteteket vádolnak. A vizsgálóbíró azonban ennek dacára fogva tartja őket. Nemcsak a letartóztatottak vallomásából, hanem az egész ügy körülményeiből következtethető, hogy újabb letartóztatások is lesznek.

— **Pályázat.** A nagyváradi kir. jogakadémia a folyó tanév végével megüresedik a magyar és ausztriai magánjog tanszéke. Erre a hivatalos lap mai számában a közoktatási miniszter pályázatot hirdet. A tanszékel esetleg a speciál-kollegiumban a magyar bányajog előadása van összekötve. A tanszékel járó javadalmak, ha arra nyilvános rendes tanár nevezetik ki: évi 4000 korona fizetés, 840 korona szálláspeng, öt-évenként 400 koronás, de 2000 koronát meg nem haladó korpótlék és szabályos tanári tandíj, ha nyilvános rendkívüli tanár nevezetik ki, évi 2800 korona fizetés, 200 korona ötdéves korpótlék, 700 korona szálláspeng és szabályos tanári tandíj.

— **Körözött család.** Gróf La Rosse Frigyes mérnök és fényképész, aki Münchenben 1865-ben született, Ott Gyula szállodalajdosnak adva ki magát február 26-án Hessing névre hamisított váltóval, melyen jótállónak Raabe és Libscher nevelé embereket szerepeltet, Göggingben Augsburg mellett 11 500 márkát vett fel, azután elfutott. A váltóhamisító gróf 170 centiméter magas, gesztenyebarna, dus haja van, magas homlokú, csinos, telt arcú, rövid, barna gondozott bajuszszaal. Kicsiny orra s szája van, fogai állókat, balszemén üveget hord. Ismertető jele, hogy hallábara kissé süntit. Németül beszél, megjelenése előkelő modoru, elegánsan öltözködik s ezüst fogócs bottal jár. Előtagatására a német rendőrség 500 márka jutalmat tűzött ki s ellogatásokor a nála talált pénz 5%-a az ellogót illeti. A budapesti rendőrség a család gróf kérekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **A Dunáról.** A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint az enyhe időjárás következtében a Duna az egész szakaszon aradóban van. Budapestnél a jég ismét csuszamlott s most a Lánchíd fölött szabad viz van az Esküterig. A fővárosnál tegnap óta 8 centiméter emelkedett a víz s mai magassága 24 centiméter. A jégviszonyok különben tegnap óta változatlanok úgy a Dunán, mint a mellékfolyókán. A Tiszán a jég változatlanul áll egész Szegedig.

— **Gazorobbanás.** Özevgy báró Senygy Lajosnak Baross-utca 8. számú házában lévő lakásán tegnap este megropedt a fűrdőszoba gázcsöve. Kolosvár Józse inas gyantalanul nyitott a fűrdőszobába, amikor az égő gertyától a kiomlott gáz nagy durranással felrobbant. Néhány ablak betört a légnyomás következtében az inas szerencsére csak könnyebb természetű sérülést szenvedett.

— **Életunt tanítójelölt.** Fischer József 18 éves tanítójelölt tegnap délután a Margit-híd közelében a Dunába ugrott, de idejében kimentették. Beszállították a Rókus-kórházba.

— **Sajtóhiba.** A legnapj számunkban megjelent és az *Angol szabóhoz* címűt hirdetésben sajtóhiba van: a legfinomabb *Ulster-kabát* helyett *Nester* jelent meg, mint ezenel helyre igazítottuk.

(x) **Zoltán-féle csukamáj-olaj** teljesen szag- és íz nélküli és tápereje nagy. Üvege 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban, V. ker. Sétáter-utca és Szabad-ság-ter sarkán.

Leitár után csak 8 napig árusítunk *rendkívül olcsó árban* férfi- és nőidatököket, Latzkovits A. és társa (Budapest, Andrassy-ut 3.)

(x) **Kérünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

FŐVÁROS.

(*) **A főváros kölcsöne.** A párisi *Banque Combiiale Franco-Belgetól* ma sem érkezett semmiféle újabb értesítés, illetékes helyről most megőfoják a lapoknak azt a közléset, mintha más helyről is tettek volna ajánlatot a kölcsönkötvények átvételére. Sehonnai erre nézve még csak tudakozódás sem történt. Ami pedig franco-belge bank felől való információk beszerzését illeti, egy sugalmazott könyvomas hang-sulyozza, hogy a polgármester ebben a tekintetben sem követett el legeskekélyebb mulasztást sem, mert a legszorgosabban tudakozódott, egyrészt a párisi osztrák-magyar főkonzulátusnál, másrészt magánegyet- nekneli is. Erre vonatkozólag a polgármesterhez számos távirat érkezett. Ezek a táviratok azt a képet nyújtják, hogy az említett bank szolid alapokon nyugszik ugyan, hanem ez a pénzügyi művelet messze túlhaladja az ő erejét s így — minden valószínűség szerint — csak az a törekvése, hogy — mint *faiseur* — szindikátust hozzon össze az ügylet lebonyolítására. A polgár- mester, holnap — hétfőn — déli 12 órára rendkívüli tanácsulést hívott össze, amelyen előkészítik azt az újabb javaslatot, amelyet az ugyancsak *holnap délután 4 órára összehívott rendkívüli közgyűlés* elé fognak ebben az ügyben terjesztetni.

(*) **Tanuló országos torna-ünnepe.** A közok- tatásügyi miniszter értesíti a székes főváros törvény- hatóságát, hogy az idején pünkösdkor, május 26. és 27. napjain, a hazai tanuló ifjúság országos tornaünnepet fog tartani. A miniszter kívánatosnak tartja, hogy ezt az ünnepet a székes fővárosban tartsák, mert a serdülő ifjúság kedélyére csak kedvezőleg hat, ha a haza fővárosát s intézményeit, szobrai, gyűjteményeit közvetlen szemlelelel ismeri meg. A miniszter kéri a főváros hatóságát, hogy az anyagi segítyen kívül, azzal is támogassa az ügyet, hogy engedje meg a tisztviselőnek közreműködését. A miniszter megkívánja a rendező bizottságba Halmos János polgármestert, Kun Gyula, Faller Ferenc és Almády Géza tanácsoso- kat s *Csupor József* fogalmazót és őket kinevezte a végrehajtó bizottság tagjaivá.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A testvérek.** A vasárnapi közönség kritikája elé került ma este *Latzkó Andor* nagyhatásu drámája: a *Testvérek*. A harmadik előadása volt a talentumos ifju szerző darabjának; a premier izgalmainak nyoma veszett és a közönség nyugodt, őszinte érdeklődéssel kísérte a drámát befejezéséig. Lelekét megragadta a két testvérnek s a többi alakoknak élethű rajza és az az egyszerű, de jellemző és művészi nyelv, amely mindig beszélletes meggyőződésként hangzik a pince- lakók ajkáról. Az első felvonás után hatszor, a máso- dik felvonás után, amely *Márkus* Emiliát egyik leg- ragyogóbb szerepéhez juttatta, nyolcszor hívták a szerzőt. Vele együtt méltán ünnepelek *Márkus* Emiliát is és nagy jelenetében oly elemenszerű erővel tört ki a tapsvihar, hogy az előadás perocék megakadt. De lelkes elismeréssel adózott a közönség *Rákosi* Szidi- nek is, *Mihályffy*nek és mindazoknak, akik egy hszonnyegyes író darabját oly szép sikerhez segit- tették.

** **Vizsgelőadás.** A Várszínházban ma az Or- szágos Színművészeti Akadémia növendékei közül *Császár Imre* tanítványai vizsgáltak. *A Tíz a zárdában* és az *Ideges nők* került szíre. Az első darabban kü- lönösen *Czakó Gyula* tűnt ki meglepően intelligens játékválla. A fiatal színész tehetsége a legszebb re- menyekre jogosít. Úgyes volt Adrienne szerepében *Perldnyfi Vandra*, akinek játéka természetes és művészi kvalitásokra vall. A második darabban *Rónai Matild*, *Haraszthy Mici*, *Konrad Ilona*, *Szőke Sándor*, *Stoll Béla* értelmes játéka kötötte le a közönség méltányló figyel- méit. Mindgyik darab után és minden felvonás vé- getteljele zúgó taps hangzott föl, mely a lámpák elé szólított *Császár Imrét* is.

** **A Nemzeti Színház ujdonsága.** A *Nemzeti Színház* legközelebbi ujdonságából, *Sudermann* He- rmann *Moritur* cím alá fogalt három egyfelvonásos darabjából, megindultak a próbák. A kis darabok elsőrangú szereposztásban kerülnek szíre: többek közt a *Ericzikében* újra szerephez jut *Sz. Prielle* Kor- nélia asszony a *Nemzeti Színház* matrónája, aki új sze- repben már esztendő őze nem lépett fel. A *Moritur* bemutatóját az igazgatóság március 15-re tűzte ki.

** **Filharmoniai hangverseny.** A VIII-ik filhar- moniai hangverseny szerdán e hó 6-án lesz *Kerner* István vezénylete alatt, *Munchhoff* Mary hangverseny- énekesnő és *Altschul* Rezső tanár zongoraművész közreműködésével. Műsor a következő: 1. *Bátor* Lizi- dor „Nyitány” (kezirat előszór); 2. *Händel* „L'Allegro, il Pensiero ed il Moderato” recitatívója és ária, éneklő *Munchhoff* Mary; 3. *Beethoven* zongora verseny (C-moll) előadja *Altschul Rezső*; 4. a) *Schubert* „Du bist die Ruh”; b) *Schubert* „Liebesbotschaft”; c) *Schubert* „Haidenröslein”; d) *Atabieff* „Die Nachtigall”; 5.

Saint-Saëns III-ik szimfónia (C moll, 78 mű) zenekarra, orgona és zongorára (előszór). Orgona: *Nosda* Károly tanár, zongora: *Dienzl* Oszkár és *Szekely* Arnold.

** **A Vigszínház ujdonsága.** A *Vigszínház* legközelebbi ujdonsága, mint már adunk hírt róla, *Alfred Capus*-nek, a párisi *Figaro* ismert krónikásának *Pénet vagy élet* című háromfelvonásos vígjátéka lesz. A színház személyzete már teljesen el is készült a da- rabbal, de a bemutató napját még csak megközelítőleg sem lehet meghatározni, minthogy az *Ocskay brigadéros* még hosszú ideig uralkodni fog a műsoron.

** **Vizsgelőadás az Urántában.** *Hegyi* Aranka énekkislójának növendékei 12-ikén délután 1/3 óra- kor vizsgáltak az *Uránia* Színházban.

** **Zrinyi a költő.** *Bertha* Sándor, Párisban élő jeles hazánkfa, ki fáradhatatlanul buzgólkodik hazánk ismertetése körül, *Madame Ratazzi* „Nouvelle Revue Internationale” című előkelő szemléjében *Zrinyi a költő* címen terjedelmes tanulmányt közöl, mely szeretettel és alapaossággal bemutatja az európai nagy közönség- nek költészetünk e nagy alakját.

** **Darabválasás.** *Kúry* Klára gyengélkedése folytán a holnap, hétfőre kitűzött *San-Toy* helyett 4 modell kerül szíre, a címszerző Z. *Bárdy* Gabival.

** **Hangverseny a Telefon Hírmondóban.** Ma — hétfőn este fél 9 órakor házi hangverseny rendez és közveti előzetesünk megígérték: *Kordán* Mariska, *Fátyol* Klára és *Csillag* Aranka úrnők, *Hazai* Hugó, *Kornay* Richard, *Ódry* Zsard és *Török* István urak. Hangverseny után 10 óráig legújabb eredeti tudósítást olvasatja fel a beszélő újság, majd még 10 óráról 11 óráig *vízánymenet* közötti a hallgatók szórakoztatására a Hírmondó az Emke kávéházból, ahol *Zöldy* Marci bandája játszik.

MŰVÉSZET.

□ **A felső iparrajziskola igazgatója.** A székes- főváros felső iparrajziskoláját, melynek igazgatója, *Vidékly* János festőművész a minap hunyt el, a tanács megbízásából mint helyettes igazgató *Vasady* Ferenc szobrásztánár vezeteli. A megüresedett igazgatói állásra közelebb pályázatot hirdetnek és a választást a nyá- ron megejtik, hogy az új igazgató szeptemberre át- vehesse az intézet vezetését.

□ **Uj képek a Brodszky-kiállításán.** Az egy hónappal ezelőtt elhunyt *Brodszky* Sándor emléké- t minden jel szerint rokonszenvesen megőrizte a közön- ség: hátrahagyott műveinek kiállítását egyre sokan látogatják a Műcsarnokban. Ujabbán hatvan képpel bővítették meg a kétszáz darabból álló gyűjteményt, amelyet valóságos szíjzellakapodott a közönség, úgy hogy alig marad ott husz-harminc eladatan kép. A kiállítás március 20-ig lesz nyitva.

□ **Lenbach, Segantini, Dall'Oca-Bianca.** E három kitűnő művészek nagyobb kollektiv kiállítása kerül tavasszal a Műcsarnokba. *Lenbach*, a század legnagyobb arcképfestője, körülbelül egy tucat képet küld, a *Segantini*-gyűjtemény 52 számból fog állani, *Dall'Oca-Bianca* hatvan művét küldi. A Műcsarnok tárlata nemzetközi részének ezek a gyűjtemények lesznek fénypontjai. A Képzőművészeti Társulat ezuttal abból a helyes elvből indult ki, hogy lehetőleg gyű- jteményesen mutatja be a modern külföldi művészet egy-egy nagy mesterét, ami feltétlenül többet ér a szokásos tarka-barka kiállításoknál.

□ **Női műkiállítás a fővárosban.** A magyar nők művészeti alkotásából és műipari készítményei- ből érdekes kiállítás nyílik meg közelebb a főváros- ban. A rendező-bizottság meg tartotta alakuló gyűlését, melyen előkéül egyhangulag úzev *Komóssy* Jó- zsefnét választotta meg. A rendező-bizottság tagjai lettek: *Rodné-Hirsch* Nelli, *Ujlaki-Madarász* Babis, *Máchtik* Bernemiza bárónő, *Myrkokovszky*-Gressig Gizella, *Sulyok* Ylda, *Strobl* Zsófia, *Bruck* Hermina és *Telkessy* Valér. A kiállítás vezetője és titkára *Huszár* Ilona bárónő. A kiállítás május elsején nyílik meg, alkalm- sít a kereskedelmi muzeum egyik szárnyában. A tiszta jövedelmet az *Erzsébet* királyné szobor-alapra fordítják. Bejelentési határidő március 15-ike, bekü- ldesi határidő április 15-ike.

□ **Facór pályadíj.** Művészeti pályázat dőlt el a napokban. Az ilyen nehéz időkben mindenki azt várta volna, hogy a művészek tömegesen vesznek részt benne, annál is inkább, mert a kitűzött pályadíj ritka nagy összeg s a kockázat igen csekély volt. De nem pályázott senki, s így a pályadíj facér ma- radt. A pályázatot a *Könyves* Kálmán irodalmi és művé- szeti részvénytársaság hirdette. Sokszorosítási céokra a magyar történelemből vett valamely vidám epizód megfestését kérte s díj 2000 koronát tűzött ki. Az eredeti kép ezenelől a szerző tulajdona maradt volna. E rendkívüli kedvező eltelelek ellenére sem jelentke- zett egy pályázó sem. Ami hiba, mert eltekintve az anyagi előnyöktől, az ilyen országszerzte terjesztett sokszorosítás bizonyos népszerűséget is szokott biz- tosítani a művészeknek. A *Könyves* Kálmán valószí- nűleg újra pályázatot hirdet ugyanolyan feltételekkel.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

⊙ **A Társadalomtudományi Társaság** legközelebbi felolvasás ülését március 8-ikán este 6 órakor fogja tartani az Iparegylet helyiségében (Uj-utca 11.) Ezuttal Szántó Menyhért miniszteri titkár tart előadást „Az állam és a társadalom feladatai a munkásvédelem terén” cím alatt. Ez ülésen egy érdekes indítvány is fog szóba kerülni, mely azt célozza, hogy a munkásoknak, a munkaadóknak, a kormány közegeinek bevonásával Magyarországon is munkásvédelmi bizottságot szervezzünk, amely a munkásvédelem terén esetrel-esetre nagyobb akciókat fejtene ki.

⊙ **Talpra Magyar** cím alatt még e héten hagyja el a sajtót egy igen jeles szavalókönyv, amelyet a *Szegedi Napló* nyomdája ad ki. A tanítóknak, akik iskoláiban március 10-iki, avagy október 6-iki ünnepeket rendeznek, nemkülönben az egyesületek, amelyek a nemzeti ünnepeket szavaltok megtartásával ülték meg gondot okozott a magyar költészetben, eme nagy hazám nemzeti kincsében az alkalmak költemények keresése. Ezen a munkán könnyíteni óhajtott a *Szegedi Napló* kiadója és az ilyen nemzeti ünnepekre alkalmak költemények gyűjteményét adta ki, amely magában foglalja a magyar irodaszemmelmeit. A könyvnek ára 2 korona.

MULATSÁGOK.

⊙ **Hangverseny és sorsjáték.** Főrangú ifjú hölgyekből álló rendezőség március 15-én estén 7:30 órakor a Katolikus Kör házában a Szent József árvaház-ünnepére hangversenyt rendez. Az előadásra érvényesek a március 4-ikére hirdetett, de később elhalasztott hangverseny jegyei is. A hangversenyen *Prasch-Passy* asszony hármeves bécsi énekesnő, *Szabó Mici* kisasszony, *Kemény Rezső* és *Szendy Árpád* zenetanárok vesznek részt. A hangverseny műtárgy-sorsjáték előzi meg melyhez a legkiválóbb művészek járultak műveikkel. A hangverseny iránt főúri hölgyek közt nagy érdeklődés mutatkozik.

⊙ **A Klotild-lársaskör** vasárnap este nagyon sikerült művészestélyt rendezett a Lövölde disztermében a hírlapírók nyugdíjintézete és a Vörösmartyuszobor alap javára. Az élvezetes műsor első száma *Márkus Aladár* zongorajátéka volt, melyet mindjárt nagy tetszéssel fogadtak. Utána *Gazsi Marika*, a Népszínház bájos náivája szavalt el igaz, nagy hatást kelteve néhány kisebb költeményt. Szeretettelémű és meleg előadása zugó tapsra ragadta a közönséget. *Fenyves Sándor* és *Mittler Károly* zenés duettet adtak elő, míg *Asztaller Irma*, a hamburgi opera tagja Rosini néhány áriáját énekelte meglepő szépen és nagy hatással. *Hazi Hugó* egy humoros katona-historiát olvasott fel nagy derűléssel kelte. *Raskó Géza* pedig az ő szép, bariton hangával énekelte egy pár gyönyörű nótát, sok tapsot aratva. A hangverseny után tánc következett — reggelig.

⊙ **A budai zenekör** a budai Polgári Kaszinó összes helyiségeiben tegnap fényesen sikerült bált rendezett, melyen a budai előkelőségek szép számban jelennek meg. A hajnalig tartó bálon *Berky Károly* hármeves cigányprimás zenekara játszott. Jelen voltak: *Asszonyok:* Rozenzwezt Hermin, Wagner Vilmosné, Eisvogel Ferencc, Zettel Agostonné, Kovács Józsefné, Voigt Henrikné, Futh Lajosné, Müller Gyöznőné, Felldy Dánielné, Freiszler Károlyné, Szlezberger Józsefné, Sitta Jánosné, Csókás Gusztávné, Morgenstein Andrásné, Mayr Gyuláné Székely Imréné, Szathmáry Kornélné, Münnich Ferencc, Kovér Zoltánné.

Leányok: Martinydesz Margit, Kovács Jolán, Wagner Vilma, Sznthmáry Mici, Roder Lujza, Csokás Margit, Sotta Ilona, Szathmáry Adrien, Futh Paula és Anna, Voigt Józsa és Anna, Schmelheger Margit, Szmetena Tóni, Schmelheger Vilma, Földi Áranika, Dillmann Annus, Prihoda Annus, Szupp Teréz, Schmidt Kornélné, Stenger Adél, Czuczán Hermina.

⊙ **Az Iparosifjak Országos Egyesülete** szombathoz este az új Lövölde disztermében munkanélkül levő tagjainak fölsegítésére jól sikerült jelmesez táncostélt rendezett. A nagy termet megtöltötte a külföldie jelmesezben megjelent vendégek tarka serege s az első negyest közel száz pár táncolta. A rendezőség élén *Beck* titkár és *Diczig* háznagy buzdólkodtak. Jelen voltak többek közt a következő hölgyek:

Asszonyok: Ausländer Mórné, Bezeceky Ferencc, Blahut Agostonné, Beck Pálné, Bajusz Istvánné, Beck Mórné, Csüry Józsefné, Diczig Lajosné, Fekete Jánosné, Gazsi Istvánné, Goldstein Józsefné, Keresztesy Károlyné, özvegy Kovács Sándorné, Kurez Ferencc, özvegy László Andrásné, özvegy Neyér Lipótné, Peál Jánosné, özvegy Soltész Jánosné, Sárkány Józsefné, Szuszedik Jánosné, Singer Simonné, Sütő Józsefné, Volter Zsigmond és Zuber Józsefné.

Leányok: Antal Annuska, Beck Ilona, Beck Róza, Bornyász Ilonka, Bereczky nővérek, Beck Regina, Gergelyné Bertike Garsó Anna, Holó nővérek, Hill nővérek, Keresztesy Józsa, Kiss Erzsike, Klein Juliska, Láng Juliska, Löwy Róza, Mory nővérek, Malovics Marika, Privitzer nővérek, Vajda nővérek, Veress Juliska, Varga Rózsika, Zuber Rózsika, Zerdler nővérek.

⊙ **Felolvasás és táncmulatság.** A vasuti és hajózási klubban, szombaton érdekes felolvasás volt a *léghajózás a tudomány szolgálatában* cím alatt. Ifj. Tolnay Lajos, az országos meteorológiai intézet asszisztense tartotta nagy és díszes közönség előtt.

Az előadó mindenekelőtt az utolsó évek feltűnő életkörülmények léghajózási mozgalmának fejlődését irta le, kimutatva azon okokat, amelyek a kutatást ezen irányba terelték; majd felsorolva az ily uton megoldandó nagy fontosságú kérdéseket, áttért a mai tudományos követelményeknek megfelelő léghajók részletes leírására. Ismertetve az embert-vívó szabad ballon modern aeronauticus és műszer-felszerelését, a ballon nautikáját és a megfigyelés módját. Majd megemlítvén a csekély becsű lekötött ballont, áttért az embert nem vívó szabad ballont és az abban mindnagyobb jelentőségre jutó sárkányok és sárkány-ballonok, valamint az ezekkel való kutatás módjára. Végül azt a reményét fejezte ki, hogy ez a nagy jövőjű kutatási irány a közel jövőben hazánkban is utat talál.

A zajos tapsal fogadtatott felolvasás után tánc következett, mely a legvidámabb hangulatban a hajnali órákig tartott.

⊙ **A Debreceni Kör** tegnap hangversenyyel egybekötött házi mulatságot rendezett, amely fényesen sikerült. A hangversenyen közreműködtek: *Fenyves Sándor* művészi begudítójakéval, *Mezei Irma* szavallattal, *Térei Emma* zongoraszámmal, *Vadász G.* és *Bányai Stefánia*.

EGYESÜLETEK.

⊙ **A Szabad Liceum előadása.** A Szabad Liceumban dr. *Körömy Árpád* felső kereskedelmi iskolai tanár március havában minden kedden és csütörtökön felolvasást tart *A XIX. század államalkulásiának történelméről* cím alatt.

⊙ **A Belvárosi Polgári Kör** e hó 23-án közgyűlést vasárkor tart, amelyen a kör tiszteletbeli elnöke *Szell Kálmán* miniszterelnök, épp úgy, mint a múlt évben, szintén meg fog jelenni. Felkéri ez uton is a körtagokat, hogy erre a vasórásra minél előbb jgyegyezzenek elő magukat, mivel későbbi jelentkezések, helyszíre miatt, figyelembe nem vétetnek.

⊙ **A magyar tisztviselők betegsegélyező egyesülete** tegnap kezdte meg működését *Mozzár Elemér* igazgató vezetése alatt. Az egyesület megalakulása nagy örömről okozott tisztviselő, körökben s már eddig is nagy számmal irakoztak be az egyesület kezébe. Ez intézménynek tagjai lehetnek állami- köz- és magántisztviselők, tisztviselő, továbbá tanárok, tanítók, tanítóknő és övönök, végül az állandó alkalmazásban lévő értesítvényvel ellátott díjnokok. Hatal-esetre temetkezés költség jár 1000 tagig 300 korona, 1000 tagon felül 400 korona, mely összesen a hátramaradottaknak az elhalálozást követő napon fizeti ki az egyesület. Az egyesületi tag hitvese és kiskoru, de önálló keresettel nem bíró gyermekei részére szintén orvosi kezelést és gyógyszereket nyújt.

SPORT.

⊙ **Nemzetközi vívóakadémia.** A március 5-iki akadémia, mely este 7 órakor a székesfővárosi vigadóban tartatik, érdekes sportünnepélynek ígérkezik. *Merignac Lucien* részvétele már maga is biztosítja az akadémia érdekességét. Kivüle még sok jeles erő ígérkezett az akadémiára: így a francia *Doncet*, jelenleg a belgrádi katonai akadémia vívómestere, *Nicolaievich* szerb tüzérszázados, *Manzillo Salvatore* olasz tengerészkapitány, az olasz mesterek közül résztvesz: a rendező *Santelli* Italon kívül *Alfi Galante* (Fiume), *Prucher, Torricelli*, a katonaesőgő báró *Bothmer* Jenő százados, *Berti* és *Szarvassy* löhadnagyok képviselik. Bécsből *Flescht* várják, aki jelenleg Ausztria legjobb amatőrívója.

⊙ **A március elsőjei nevezések.** A mai nappal megszűnt a turlólt szezonja, mivelhogy leadták már az istállóulajdonosok az első nevezéseket az idei nagy versenyekre. Az esetet szívszorogva várták az istállóulajdonosok, a bookmakerek, de különösen az előrefogadók, akik egyháznagy tüketen már hetek óta érdekelve vannak a tavaszi nagy versenyekre. A nevezések csaknem minden várakozást felülmutnak. A rákosi díjra 36 lovat köteleztek s ha néhány közülök, mint *Ritka II., Valahé és Barmikor* csak egőrenek is van a listán, a bejelentett anyag mégis jobb, mint talán bármikor volt. A legjobb crackerk *Szabos, Relford, Sehr möglich, Avar II., Déleg*, a Geiszt-istálló részéről *Bolygó, Juhs, Des Grieux és Hivondelle*. A nagy alagi akadályverseny, legelőkelőbb jelöljei: *Almariva, Redactor, Tudor és Simbach*, továbbá a német részről nevezett *Emigrant*. Érdekes a pozsonyi nagy akadályverseny zárata is, erre a Geiszt és Mautner istállóak adták le a nevezések zömét. A legnagyobb érdeklődés természetesen a bécsi nevezések felől fordult. Az év első nagy versenye, a Przedswit handikap mindenben nagyon érdekesnek ígérkezik, mert eltekintve attól, hogy ez lesz az amerikai jockeik első nagy küzdelme az angolokkal, még annyira nyílt dolog is, amilyennek sohasem látszott. Ötvenhárom nevezésével rekordot teremtett az idei Przedswit, különösen ha hozzáveszzük, hogy az anyag is fölülte áll más évekének. Így top

weight lovaknak hármát is neveztek: *Mindegyet, Diadalt és Per Butlerst*, kívülök *Karát, Mazot, Timár, Ritka II*-öt, míg a kisebb terheket várandó lovak közül alighanem *Royal Flush, Melitano és Hängdian* gazdái lesznek a legszerencsésebbek. A háromvesek nagy handikapjére kerek 80 lovat neveztek. Minden istálló jelentékenyen képviselve van benne; itt csakugyan lehetetlen a turítudománynak eligazodni, hogy mi lesz e versenyenyl. Ezeken kívül most zárták a nevezéseket a bécsi *Jubileum*-díjra és a *Karlsbadi Preis vom Egerlande* 30.000 koronás díjra s mind a kettő szép sikerrel kecsgetet, amennyiben a 3 éves és idősebb lovakkal legvárakoztatottabbnak találjuk.

⊙ **Turfpályázat.** Érdekes treepel event pályázatot írt ki mai számában a *Sportélet*. Oszki Kornél kedvelt sportjátogja. 300 koronás jutalomban részesíti azt, aki a lapban közzétett blankettan eltalálja a Rákosi gátverseny, Nagy alagi akadályverseny és Przedswit handikap nyerőjét. A pályázat március 26-ikán jár le s ugy, mint a tavalyi pályázat, most is élénk érdeklődésével találkozunk a sportsmaneknek.

⊙ **Fogadások a tavaszi versenyekre.** Az utolsó napokban erősen fellendültek a fogadások a küszöbön álló nagy túrefeményekre. A Derby- és a Király-díj listája ugyan semmit sem változott, de a Trial stakes, a Kanca-díjak s különösen a tavaszi angol handikapok listái egészen új képet mutatnak. A Trial stakesben *High Lincestershire* most már osztozik *Spitzbubbal* a favorít helyen, a Kanca-díjakra *Haidérose* lett határozott favorit *Topaze, Mágnes, Nézreám és Pompadour* előtt s míg a rákosi gátversenyre 10: 1 a bookmakerek kínálata bármelyik lóra, a nagy alagi akadályversenyben 7: 1-ellehet kapni a lovakat. Az angol Lincoszshirenak és nagy liverpoolinak majdnem minden nap van egy-egy új favoritja. A Lincoszshirera legújabbán *Little Evát* fogadják erősen, míg a nagy liverpoolinak egészen rejtelmes favoritja akad egy *Drumcree* nevű állapotban, melyről semmit sem tudni, legfeljebb az istállója ismerheti jól nagy képességeit. Kivüle még mindig erősen fogadják *Coverd Hacket, Hálden Misteryt, Manfeszét, Barsacot, Levantert és Cushendant*.

TÖRVÉNYSZÉK.

⊙ **Felelős szerkesztő felmondási ideje.** Mint a Jogtudományi Közönyben olvassuk, a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék és a budapesti kir. itélőtábla egy legutóbbi határozatában kimondotta, hogy valamely politikai napilap felelős szerkesztőjét egyéb megállapodás híján egy évi felmondási illet meg. Az érdekes megközelésből kiemeljük a következőket:

Egy politikai hírlap vezetése, tartalmának összeállítás, mely a felelős szerkesztő munkakörébe képezi, sok előismeretet tanulmányt és nagy szellemi munkát igényel, hogy a felelős szerkesztő általánál fogva, ugy a magánosokkal, a közönséggel, valamint a sajtótörvény rendelkezésénél fogva a hatóságokkal szemben a lap tartalmáért felelősséggel tartozik, hogy a felelős szerkesztő eme fontos és nagy felelősséggel járó hatáskörénél fogva nem vonható sem a kereskedelmi törvény VI. címében, sem az ipartörvény 88-121. §-ában felsorolt segédszemélyhez. A felelős szerkesztő tehát kétségtelenül több felmondási időhöz, s így nagyobb kielégítéshez tartat igényt mint egyéb alkalmazottak. Annál is inkább, mert hasonló állásból való újabb alkalmazatásra ritkán nyílik alkalom.

⊙ **Közzéadások a táblán.** A budapesti ügyvédi kamara közzéadóközlő, a kir. itélőtáblának április havában tartandó nyilvános tárgyalásaihoz a következő ügyvédek rendezte ki: Április 1-6-ig az I. tanács mellé dr. Okolicsányi Géza, helyettese dr. Rótn Rezső, a II. tanács mellé dr. Pollák Imre, helyettese dr. Pollák Ilés, a III. tanácsához dr. Oisavszky Lajos, helyettese dr. Parat Ferenc, április 9-13-ig az I. tanácsához dr. Rácz Géza, helyettese dr. Preger Hugó, a II. tanácsához dr. Róza Vilmos, helyettese Polónyi Géza, a III. tanácsához dr. Reich Ferenc, helyettese dr. Rózsavölgyi Manó, április 15-20-ig az I. tanácsához dr. Rusznayak Samu, helyettese dr. Rácz Dezső, a II. tanácsához dr. Schubert Emil, helyettese dr. Schulek Géza, a III. tanácsához dr. Sós Béla, helyettese dr. Springer Ferenc; 22-27-ig az I. tanácsához dr. Stern József, helyettese dr. Stiller Mór a II. tanácsához dr. Szappanyos Gerő, helyettese dr. Szabó József, a III. tanácsához dr. Székely Lajos helyettese dr. Szakolczai Árpád; április 29-től május 4-ig az I. tanácsához dr. Szenté Gyula, helyettese dr. Szerényi Simon, a II. tanácsához dr. Török Sándor, helyettese dr. Szilágyi Arthur Károly, a III. tanácsához dr. Székely Lajos, helyettese dr. Tóth István.

⊙ **Tizenhét esztendő bünpör.** A budapesti tábla első büntető tanácsa most másodikban foglalkozott *Ormos Dávid* és társainak a bűnyűgyével, amelylyel immár tizenhét esztendő óta bajlódnak a hazai és külföldi bíróságok. Ormosék ugyanis egy matracgyárat alapítottak s az „Első és legnagyobb és kir. osztrák-magyar szabadelmozott iargany-matrac és eredeti szabadalmazott vendégágy-gyér” hangzatos címet adtak neki. *Lebovics Mark, Selinger Samuél, Weisz Samuél és Eckert Sándor* nevű ügynökökkel különösen Bosznát és Galiciát boldogították mert a műveletlen néppel gyorsabban ment az operáció. Ez pedig abban állott, hogy a vevőkkel olyan megrendelő lapot állítottak, amelynek az egyik fele szabályzerű volt, volt, amikor aztán a hasznaitalan lim-lomot szállították,

a felek egyuttal ügyvédi felszólító levelet is kaptak, amelyben az egész váltóösszeg megfizetését követelték. A boszniai kormány közbenjárására büntető eljárás indult meg Ormos Dávid és ügynökei ellen, de teljes tizenöt esztendő telt le, míg a budapesti bíróság felelősségre vonhatta az itthon maradt Lebovics Márköt, Selinger Sámuelét és az időközben Amerikából visszatért Ormost; a többi vádlott megszökött. A törvényes két szer is tárgyalt a régóta húzódozó ügyet s végül is elegendő bizonyítékok hiányában fölmentette a vádlottakat, amit Tolnai Antal bíró előadásában okainál fogva megerősített a tábla is.

TÁVIRATOK.

Róma, március 3. Itt tartja magát az a hír, hogy Pansa konstantinápolyi olasz nagykövetet Londonba helyezték át.

New-York, március 3. Colomból távirozzák, hogy mult hó 20-ikán Maria la Baja mellett ütközött egy kis csapat katonaság és őszáz fölkelő között. A fölkelőket megverték; vesztességük harminc halott és tiz sebesült volt. A katonaság részéről elesett nyolc tiszt és hét ember és sokan megsebesültek.

Palermo, március 3. A rendet sem tegnapi este, sem ma nem zavarták meg. A prefektus felhívást bocsátott ki, amelyben nyugalomra inti a lakosságot.

Boris herceg betegsége.

Konstantinápoly, március 3. A Boris herceg betegségeről szóló kedvező hírekre a szultán ura táviratozott Ferdinánd fejedelemnek, a trónörökös mellébeli felgyógyulását kívánva. Ferdinánd fejedelem szintén táviratilag köszöntö meg a szultán érdeklődését.

A cár és a finnnek.

Pétervá, március 3. A cár Helsíngforsban bizottságot alakított, amelynek az a feladata, hogy tanulmányozza Finnország földi birtok nélküli lakosságának viszonyait s egyuttal két millió márkát utalványozott ki a végre, hogy azt a bizottság előterjesztései alapján osztrák szét a birtoktalan lakosság között.

A kínai bonyodalom.

Pétervá, március 3. Az orosz távirati ügynökség kijelenti, hogy a külföldi sajtó helytelenül közölte a Mandszuországra vonatkozó orosz-kínai egyezmény szövegét, különösen a Niucsingra vonatkozó pontot. A nevezett ügynökség teljesen megbízható forrásból arról értesül, hogy ha Oroszország külön egyezményt kötne Kínával, annak nem lehetne más célja mint az hogy Mandszuországot visszaadassék Kínának és hogy megállapítsák azokat a feltételeket, amelyek mellett Mandszuországot kiűrtése leletséges volna.

Sanghai, március 3. (Reuter) Az *Universal Gazette* a következő nincsvángi táviratot közli: Három ezer orosz katoná Hszingkingnél megtámadott tizezer lovas rablót. A rablók elvették egy ágyút az oroszoktól, akik visszavonultak Mukdenbe. Az oroszok vesztessége 20 halott és 30 sebesült volt.

A spanyol kormányválság.

Madrid, március 3. A Fabra-ügynökség jelenti: *Azcarraga* újra kihallgatáson volt a regenskirálynőnél és újra visszautasította a kabinet alakítására való megbízást. A regens királynő ma este *Villaverde*-t fogja fogadni. Azt hiszik, hogy a regens királynő rendszerváltozás nélkül szeretné megoldani a válságot.

Madrid, március 3. *Azcarraga* nem fogadta el a regens-királynő megbízását új kabinet alakítására. A konzervatív koncentrációs minisztérium alakítása nem sikerült.

Sztrájk.

Marseille, március 3. A tengerészeti jegyzékek felvett és a matrózok és fittók szindikátusához tartozó munkások zászlókkal bejáratják a rakodópartokat és a dolgozó légénységet a munka abban hagyására akarták kényszeríteni, ami rendezavarokra adott okot.

Marseille, március 3. 200 sztrájkoló ma megátadott és elfordított néhány teherkocsit, amelyeken egy Tunisból érkezett hajó rakomány volt. A esztendőnk sztrájkok és egy embert letartóztattak.

Toulon, március 3. A földközi-tengeri hajórajnak 6 cirkáló hajóját utasították, hogy legyenek készen az Algírral való postaforgalom biztosítására, ha az a marseillei sztrájk miatt megakadna.

Közgazdasági táviratok.

Teschen, március 2. Bár *Mattencó* Richard eladta birtokait Orlandban, Dombrauban és Suchanban a báró Guttman-féle szénbánya-társaságnak s maga Csehországban fog letelepedni.

Triest, március 2. A veronai *Trezza*-bankhoz megbukott a cégtulajdonosnak borszespekulációi következtében. A passzívák tizenegy millió lirára rúgnak. A cég mostani vezetője atyjától örökölte nagy vagyonát, aki az ötvenes években hadserég-szállító volt Ausztriában.

New-York, március 3. A mult héten 2500 dollár

értékű aranyat vittek ki Nyugat-Indiába és 1,291,904 dollár értékű ezüstöt, nagyobbára Londonba.

New-York, március 3. A részvénypiac igen szilárdan indult, később kissé gyengült, de aztán megint javult és szilárdan zárult. Részvényforgalom 386,000 darab. Ezüst 61/4.

New York, március 2. (Terménytőzsde.) (Zárulat.)
Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/16 (9 1/4). Áprilisra 8.78 (8.90). Júniusra 8.51 (8.99). New-Orleansban helyben 9.— (9 1/8). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphióban 7.90 (7.90). Refined in Cases 9.— (9.—). Credit Balances at Oil City 1.23 (1.28). — *Zsír:* Western steam 7.75 (7.75). Rohe és Brothers 7.85 (7.85). — *Tengeri irányzatu állandó.* — Februára —.— (—.—). Májusra 46.5/8 (46 1/8). Juliusra 45.5/8 (45.5/8). — *Buza irányzata lángha.* Piros ősi helyben 80 3/8 (80 1/4). Februára —.— (—.—). Márciusra 79.— (79.—). Májusra 79.5/8 (80.—). Juliusra 79.1/4 (79.5/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/4 (1.1/4). — *Azó:* Iair Rio 7. sz. 7.5/8 (7.1/2). Feb.-ra —.— (—.—). Májusra 6.35 (—.—). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — *Cukor:* 3 1/16 (3.1/16). — *On:* 26.62 (26.57). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 2. (Terménytőzsde.) (Zárulat.)
Buza irányzatu szilárd. Márc. -ra 73.7/8 (74.3/4). Májusra 75.3/8 (75.3/8). *Tengeri irányzatu állandó.* — Márciusra 80.1/2 (80.5/8). — *Zsír:* Márciusra 7.40 (7.35). Májusra 7.45 (7.40). — *Szalonna* short clear 7.45 (7.35). — *Sertésbőr:* Márciusra 13.95 (13.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank állása, mint Bécsből táviratozzák, február 28-án a következő volt: Bankjegyjogalom 1,311,180,000 korona. (+ 13,222,000 K.). Értékeslet: 1,242,319,000 korona (+ 4,572,000 korona). Váltóirada 245,865,000 korona (+ 3,824,000 korona). Lombard-üzel: 55,749,000 korona (+ 603,000 korona). — Adómentes bankjegytartalék: 264,452,000 korona (— 9,041,000 korona).

Az országos iparhitelszövetkezet ma tartotta XIV. évi rendes közgyűlését *Adler* Karoly elnökletével, aki *Bessenyei* Ferenc elnökölt helyettesítette. Az igazgatósági jelentés tölemli, hogy dacára a rossz gazdasági viszonyoknak, az intézet minden ágában emelkedés volt észlelhető. Az intézetnek jelenleg 890 taga van, 3934 darab üzlettel. 393,400 korona tőkével. Az évi tiszta nyereség 26,038 korona 50 fillér, melyből a részvényeseknek 5% os osztalék jut, a tartalékalapot pedig akképp dotáltak, hogy az 22,500 koronára emelkedett. Végül tölemli a jelentés hogy a hitelvezetékek az idén sem kell utánfizetést teljesíteniök. A fölmentvény megadása után az alapszabályszeri választásokat ejtették meg.

Bánya- és kohóvállalatok egyesülete. Ma délelőtt 10 órákor tartotta alakuló közgyűlését a magyar bánya- és kohóvállalatok egyesülete a salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság Erzsébet-téri helyiségében. Az egyesület eszmájéhez eddig 45 bánya- és kohóvállalat jelentette be irásában csatlakozását s ezek közül a legtöbb a mai alakuló közgyűlésen is képviseltette magát.

A közgyűlés vezetésére királdi *Herz* Zsigmond vezérigazgató indítványára dr. *Chorin* Ferenc országgyűlési képviselőt kérték fel, aki az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

A magyar bánya- és kohóvállalatoknak, ugymond, nincs központi szerve, mely azok erkölcsi és közgazdasági érdekeik védelmére hivatva volna. A nemzet egy igen fontos termelési ágazata nem rendelkezik oly képvisellel, amely az egész hazai bányászat és kohászat nevében emelhető fel szavát, mely tájékozothatná a törvényhozást, kormányt és a közvéleményt a hazai kohó- és bányaipar kívánásairól, a fejlődése útján álló akadályokról s azon eszközökről, melyek ezen akadályok elhárítására alkalmasak. A hazai kohászat és bányászat 1899-ben 71,000 munkást foglalkoztatott; termelésének értéke 112 millió koronát tett ki, ami magában véve elég szép eredmény, de más kulturalumok termeléséhez viszonyítva aránytalanul csekély s a további tevékenységnek még tág teret biztosít.

Minden törekvés, mely a magyar bánya- és kohóipar fejlesztésére van iránytva, hazafiás. Mi mint őstermelők emeljük a földi birtok értékét, úgy, hogy az ország számos vidéké nekünk köszönhető felvirágzását. Mi mint a nemzeti ipar hatalmas tényezője a munkások nagy számának, azok családijának nyújtunk biztos existenciát. Egyesületünk, mely a nemzeti termelés e fontos ágazatát minden egyéni érdekek kizárásával akarja szolgálni, melynek köréből ki van zárva minden kérdés, mely a termelés mennyiségére vagy árképződésére befolyásoló bármily intézkedésre vonatkozik, kizárásu és hézagot pótló működést tűzött célul maga elé, s mindezekért joggal remélhetjük, hogy minden tényező annak keletkezését örömmel fogja üdvözölni és azt hathatós támogatásban fogja részesíteni. (Eljenzés.)

A közgyűlés erre *Popper* Tivadar igazgató indítványára egyhangúlag kimondotta a megalakulást és

letárgyalta s csekély módosításokkal elfogadta az az alapszabálytervezetet. Azután előnké egyhangúlag dr. *Chorin* Ferenc országgyűlési képviselőt választották, a választmányba pedig egyelőre a következők 15 tagot: *Chorin* Ferencot, *Pulszky* Agostót, *Veith* Béla igazgatót, *Münnich* Aurélt, *Kail* József mérnököt, *Farkas* Istvánt *Himnyay-Heinzelmann* Alfrédet, *Menking* Frigyes igazgatót, *Rudolf* Antalt, *Berzevicsy* Albertet, királdi *Herz* Zsigmondot, *Engel* Gyulát, *Verecs* József bányatanácsost, *Popper* Istvánt és *Déry* Károly igazgatót.

A közgyűlés után a választmány tartotta alakuló ülését, melyen a végrehajtó-bizottságba *Berzevicsy* Albert, *Chorin* Ferenc, *Déry* Károly, *Pulszky* Agost és *Veith* Béla választottak meg.

A választmány küldöttsége legközelebb tisztelegui fog *Szöll* Kálmán miniszterelnöknel, továbbá *Hegedüs* és *Lukács* miniszterekkel, kiktől azt is fogják kérni, hogy az állami bányaművek az egyesülethez csatlakozhassanak.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete vasnap tartotta rendes évi közgyűlést *Horvánszky* Nándor alelnök elnöke alatt. Az elnök megem ítvén, hogy *Bitó* István elnök gyöngékedése miatt nem vehet részt a gyűlésen, mindenkéltö konstatalta a közgyűlés határozatképességet és bemutatta a kormány képviselőt, *Teády* Gyula miniszteri tanácsost. A napirend első pontja a mult évről szóló igazgatósági jelentés volt, melyet dr. *Erdy* Lajos jogtanácsos terjesztett elő. A jelentés kiemeli, hogy az intézet jelzalogüzlete a mult év folyamán is sikeresen fejlődött. A helyét évben ugyanis engedélyezett ötszázalékos zálogvelevekben 1755 tőlelek 6,443,800 koronát s kifizetett 4 1/2 százalékos zálogvelevekben 78 tőlelek 254,500 koronát, 5 százalékos zálogvelevekben 1182 tőlelek 4,085,600 koronát. A mult évben folyosított 4,340,000 koronával egyutt az intézet fennállása óta az 1900-dik év végéig 22,223 tőlelek összesen 63,490,800 korona zálogelő-kölcsönt fizetett ki. Az alapítványokból létesült alapítók 3,083,800 koronát tesz ki, míg a mult évi tiszta jövedelem 293,965 korona 67 fillérre rög. Az igazgatóság javasolja, hogy a jövedelemből az alapítók részére 5 százalékos kamatszálék 44,015 korona összegben a közgyűlést követő napól kezdve kifizetessék, az ezután jennmaradó összegből 5%, azaz 12,497 K. 53 fillér az intézeti tisztviselők nyugdíjalpára, 3%, azaz 7498 K. 52 fillér igazgatói külön jutalékul; 27,494 K. 58 fillér a tisztviselők jutalékul; 11%, azaz 27,494 korona 58 fillér igazgatósági jutalékul kifizetessék s a jennmaradós 70%, azaz 174,965 korona 46 fillér az intézet saját tartalékalapja növelésére fordíttassék. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt megadta és egyhangúlag hozzájárult a nyeresvény felosztásra vonatkozó javaslatához. Végül megválasztották, elnökül: *Bitó* István, alelnökül: *Horvánszky* Nándor, igazgatósági tagokul: dr. *Neményi* Ambrus, *Uhl* Sándor és *Vanika* Oszkár, felügyelő-bizottsági rendes tagokul: *Galgóczy* Károly, *Rhorer* Viktor, *Rudnyanszky* Béla dr. *Bochkor* Károly és póttagnyi: dr. *Darway* Páló.

A Magyar Fővárosi Malom-Egyesület vasárnap délen rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya az elnöki tiszt betöltése és alapszabályok módosítása volt. *Déry* Izidor vezérigazgató indítványára a közgyűlés egyhangúlag és nagy lelkesedéssel elnökül megyeri *Krausz* Lajos kir. tanácsost, az egyesület eddig alelnökét választotta meg.

Megyeri *Krausz* Lajos mély hálával és köszönettel vette a megisztelő és kitűnő bizalmat és elfogadta a tisztséget, jöllehet tudja, hogy a viszonyok a malomiparra nézve nehezek, de mert nehezek, teljes erővel azon lesz, hogy a malomipar érdekében mindazt, ami tőle telik, megtehesse. Az új elnök megragadja az alkalmat, hogy a malomipar viszonyairól és az egyesület jövő feladatairól nyilatkozzék. A legnagyobb nehézség az idő szerint az őrlési forgalom megszüntetése által teremtett helyzet okozza. Meglepi, hogy a tapasztalás mily gyorsan igazolta azokat a vésszékülfásokat, melyeket a malomipar képviselői az őrlési forgalom megszüntetésének tervezése idején hangoztatnak. Statisztikai adatokkal mutatható ki, mily károsak az őrlési forgalom megszüntetésének hatásai. Az 1899. augusztus hó 1-től 1900. évi február 28-ig tartó őrlési campagne alatt az összes budapesti malmok 4,521,517 mm. buzát őrték meg 1900. augusztus hó 1-től 1901. évi február hó 28-ig, amely időszakkban az őrlési forgalom megszüntetésének hatásai teljesen érvényesültek, csak 4,236,656 mm. buzát, tehát 284,861 mm.-val kevesebbet, jöllehet az időn a termés jóval jobb volt és a buzaárak alacsonyabbak voltak; ennek ellenében 1901. évi február hó 28-án az összes budapesti malmok lisztkészlet 110,000 mm.-val volt nagyobb, mint tavaly ugyanezen a napon és az időn az egész lisztkészletnek 33.8%-a volt 0 számu liszt, míg tavaly csak 11%-a. Azonkivül a kivitel erősen csökkent és 1901. januárban Füméből csak 37,000 mm. liszt szállított el hafon a vankülföldre a tavalyi 86,000 mm.-val szemben. E mellett a buza ára nemcsak, hogy nem emelkedett, hanem erősen csökkent, úgy, hogy az év, hogy az őrlési forgalom a buzaárakat csökkenté, teljesít megdöntött. Az őrlési forgalom megszüntetést, melyet még az előző kormány határozott el és a jelenlegi csak örökösökppen vett át, osztrák részről követelték elsö sorban de most már ott is a jobb belátás kevsérvényre utni minek jele a galiciai malmok mozgalma és a trieszti kereskedelmi és iparkamara agitációja az őrlési forgalom visszaállítás érdekében. Az elnök ezután visszapillantást vetett a kiviteli vasutii liszt szállítási díjtelek ügyére és arra a dispanitásra, mely a vidéki és budapesti malmok díj-

A

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET

ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképv. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

— Minden előfizető, régi és új egyaránt —

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1901. március hó 4-én. Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. március hó 4-én.

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irta Ohnet György. Fordította Fáy J. Béla. Személyek: Beaulléoné Lendvayné Sophie, neje Claire, leány Török Derlay Octave fia Dzsedz Susanne Bligny herceg Gyenes Moulinet Ujházi Prefont báró Hetényi Athenais Nagy I. Mihályfi Ligeti J. Ujházi Maróthy Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. március hó 4-én.

Szulamit.

Zsidó dalljáték 4 felvonásban. Kövesy Albert átdolgozásából írta: Reöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel. Személyek: Monaóh Mátrai Szulamit Sötér Aron Erdős Abigail Ledofsky Absolon Odry Cingtang Kardos Kezdeté 7 1/2 órákor.

Magyar Hites Szabadalmi Ügyvivők Testülete tagjai, kik azonkívül a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter felügyelmi főnőhatósága alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparvédelmi ügyek elintézésére ajánlja.

Havelok gallérral 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-gallérral 15 frt (mindezt tiszta gyapjúból). Rothberger Jakab eszák és kir. udvari ruhaalkotó, Budapest, IV., Váci-utca 6. szám.

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatt jóváhagyott alapelvek szerinti működő és tagjai fölötti felügyelettel ellátott Magyar Hites Szabadalmi Ügyvivők Testülete

Bernauer Zsigmond (Dr. Szilási és Bernauer) VII. Kerespest-ut 32. Bőlcsey Pál V. Fűrdő-utca 1. sz. Kalmár-Jakab (Kalmár) VII. Kerespest-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII. Hotel Royal B. Meller Ernő VII. Erzsébet-körút 56. Neufeld Armin VIII. József-körút 8. sz. Schön Flópp (Schön F.) VII. Erzsébet-körút 19. Dr. Szilási Jakab (Dr. Szilási és Bernauer VII. Kerespest-ut 32.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

A februári füzetek a következők: 207-208. H. G. Wells. Dr. Moreau szigete. Fordította Mikes Lajos. Az angol kalandregény mesterének egyik legérdekesebb regénye. 209. A Kalevalából. (A Lemminkäinen runok.) Fordította Vikár Béla. A finn népi-eposának legszebb része kiadva, új fordításban. 210. Petőfi. Elete és költészete. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Somogyi Gyula. Újabb száma a Magyar Könyvtár szép Petőfi-kiadásának. Tull Odín képei. 211. Faludi Ferenc. Három elbeszélés a „Téli Éjszakák”-ból. Kiadja Radó Antal. A magyar stílus nagy művészenek három spantól átdolgozott szép elbeszélése. 212. Endrédi Sándor. Ghitia. Az otthon világából. (Elbeszélések.) A „Kuruc dalok” költője e művében mint igen jeles elbeszélő mutatkozik be a magyar közönségnek. Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint kapható. Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Az élely megjelent 212 szám részletfizetésre is kapható. Megrendelhetők: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám, és minden könyvkereskedésben.

NEPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. március hó 4-én.

A modell.

Operette 3 felvonásban. Írták Leon Viktor és Held Lajos. Fordította Ruttkai György és Makai Emil. Zenéjét szerzte Suppe Ferenc. Személyek: Coletta Bárdy G. Nicolo Kovács Silvia Krecsányi Clara Ujvári Stela Harmat Madrini Delli Sturio Németh Martinezza Erdélyi Tanitni Kenedich Kezdeté 7 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ Hétfő, 1901. március hó 4-én. Amerika. Irta: Ifj. Hegedűs Sándor. Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy-Mulató (Nagymező-utca). Albrecht Ferenc, igazgató. Pénzürányítás 7-ker. Kezdeté 8-ker. Az új márciusi műsor rendkívül sikeres. Róvid vendégláték! !! ADA COLLEY !! a világ legnagyobb hangművésze, a 3-szoros alházzott A hanggal. A világ legnagyobb csodája! Femenális mutatvány! JUDGE ALASKA az ó kintőn idómított tengeri földjeival, továbbá: Dagmar Hansen The Freyros a dán szépség. a legjobb kézi akrobaták. Ugymint fellepte a többi új művészek. Jegyek elővetelben kaphatók Weisz A. nagytűzdő-jében, Karoly-körút 20., 102. Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugymint a Somossy Mulató-pénztáránál.

FOLIES CAPRICE. Ma: „Gebrüder Zifferblatt” Előzőleg: „Fogat-fogért” és „Ein Chamer.” BRASSAI ARANKA brilliáns szubrett. Cigányzene reggeltől 5 óráig a pompás téli kertben.

VÉR-PIROS NARANCSOK.

Tíz forintot meghaladó rendelvényeket barmenne és teljeskörűen csomagolás szallitok. Eredeti ladákban díszesomagolásban. 1 lada 80 gr. v. 100 nagy dbbal 4.50 1 lada 150 köz. v. 150 apr. dbbal 5.- Vércp. narancs 100 drb. 5.- 4.-, 3.-, vagy 2.- 2.50 Katalinai kül. édes narancs nagy 100 drb. 3.- Mandarin, valogratot 100 db 2.50 Mess. narancs, nagy, 100 db 2.50 Mess. narancs, igen nagy 100 db 2.50 Jaffa-narancs, mag nélkül, 100 db 2.- 100 db malta burgonya 1 kg. 2.- Pehér francia datolya 1 kg. 1.80 Legf. malaga-szilva 1 kg. 1.40 Valogratot füge, 1 füzér 2.- Valogratot szőlőfüge 1 kg. 1.80 Fehér szőlő 1 kg. 1.65 Fin. vanília csokoládé 1 kg. 1.40 Szaloncukor, legf. kevé. 1 kg. 1.50 Legfinomabb giardinetta 1.40 Franciá-cukorot gyantolós 1.80 Szardinya 1 kis doboz 13 kr. 1 nagy doboz 23.- Strachinó sajt, 1 kg. 1.50 Svajci tejszínes sajt, 1 kg. 1.60 Csokoládé-tealegf. 10 db 2.- 20 db 3.- Emmentáli-sajt valódi 1 kg. 1.40 Svajci selyemcukor, 1 kg. 1.40 Cserfól, öt nagy róza 1. 1.10 Legf. tejszínes rum, 1 kg. 1.60 Kóst. szőlőbor 1 kg. 1.20 Fejedelmi rum, legfin. 2.- Jankai rum, legfin. 1.50 Háziarai rum, legfin. 1.50 Csokoládé-tealegf. 10 db 2.- 20 db 3.- Csok.-crème-bontós, 1 kg. 1.80

Zongora fekete, korosztáros, kiváló használt, díszes kiállítású 250 frtert eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Morkintinél csak reggeltől 9-9-ig.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tisztes alakban. MIRJAM. Irta: Dr. Kiss Arnold, veszéprémi főrabli. Remek nyelvvelvétel nők számára írott magyar nyelvű zsidó imádságos könyv. Ar.: Vaszonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrötésben 3 frt 50 kr. Csontulatán díszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrkötés 6 frt. Kapható: Köves Béla könyv- és papírkereskedésében Veszprém.

Nincs ember ki a KHINAI események iránt nem érdeklődnek! Egész Kínát s annak népet ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőnél Sárkányok országa cím alatt 200 eredeti képpel. Kapható Köves Béla könyvkiadóhivatalában Veszprémben. — Fuzve 10, díszkötésben 13 kor-ért utánvétel vagy az összeg beküldésé ellenében.

Közneép-osztály. Szalonkabát 3 frt, Zsinkejt 2 frt, Pincérfrakk 6 frt. Gyermek-felőltő 1 frt 50 kr., Rothberger Jakab Budapest, IV., Váci-utca 6.

Titkos betegségek mindennemű trüfentitát még 100 s e b h e k a t i e meglopo akkorol, alaposan gyógyítja. med. univ. Dr. Fabinnyi v. körházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél plizos eredményvel alkalmazott számos évi körházi gyakorlatában. Plizos siker folytán honorárjum utólag is fizetkező Loviczky Antalnak, válassz ki kívánatra gyógyszeresek. 16678. Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. I. em. Bejárata a leposónál. Kálva várótermek. Rendel: (ost) 8-9-ig

Használt férfruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 3. Kívánatra a verő a helyszínen megjelenik.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGÜBBI HIRNEVŰ ORÁUZELETE BRAUSWETTER JANOS SZEGEDEN CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAGI KRONOMETER- és MŰ-ORÁR FELTÁRLOJA A REMONTOR INOACRÁNIK STB. STB. ORÁK ÉS ÓRÉK RÉSZLETFIZETÉSRE JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTALLÁS MELLETT.

"AZ ANKER" élet- és járadék biztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselet: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám. (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858. Összes vagyon 134 millió korona Biztosítási állomány 500 millió korona Eddigi kifizetések 221 millió korona A nyereség-részesülést biztosítottak a vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályévkert szentint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták későbbben kifizetve. A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályévkert szentint (évenként emelődő osztály) az összes — az egész biztosítási tartamon keresztűl befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 1897 2%, 1898 12%, 1899 15% 1900 18%-ot fizetett ki a későbbben. Előnyös kiházásitási és vegyes biztosítások. Olcsó díjak. Kedvező feltételek. A kezelhető legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, (hová ügynekségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

BUTOR részletfizetésre! Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-főrak, valamint más hitélképes egyének kérevezéseket feltételek mellett kaptak szifára gyártmányu asztalos- és kártyozott butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Ángyrszék 28 kr. levélggy beküldésé ellen barmenne hűlt fénti cég B. osztály. 6167

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Kedd	Testvérek	Aida	Ocskay brigadéros	Nebántsvirág	A postás fiu
Szerda	Peleskei notárius	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	Jupiter és társa	A postás fiu
Csütörtök	Medea	Fidelio	Ocskay brigadéros	Huszárcsiny	A postás fiu
Péntek	Testvérek	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	San-Toy	A Gyurkovics lányok
Szombat	Testvérek	A varázsfuvola	Ocskay brigadéros	San-Toy	A postás fiu
d. u. Vasárnap	Rablélék A medvo	Tell Vilmos	A titkos rendőr	Vöröshajú	A postás fiu
este	Demimonde		Ocskay brigadéros	A modell	A postás fiu

Zongora, rövid, korosztáros, kiváló használt, díszes kiállítású 250 frtert eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Morkintinél csak reggeltől 9-9-ig.